

2010: verkiezingen op 9 juni

Waarom is het gevormde kabinet na de verkiezingen van 9 juni 2010 opmerkelijk? Geef twee mogelijke verklaringen.

Politieke verhoudingen in 2010

Het kabinet dat tussen 2006-2010 regeerde had het niet makkelijk. In 2008 klopten verschillende banken aan bij de overheid voor steunmaatregelen. Zonder overheidssteun zouden ze misschien wel failliet gaan en bovendien zou het vertrouwen in de bankenwereld in één keer weg zijn. Ook het vierde kabinet van Balkenende maakte de volledige vier jaar niet vol. Het kabinet viel begin 2010. De PvdA trok zich terug uit het kabinet. Er was onenigheid over de voortgang van de missie in Uruzgan, een provincie in Afghanistan. Bos wilde niet opschuiven richting het CDA, aangezien hij eerder door Balkenende een 'draaikont' was genoemd. Een kabinetsval werd daardoor onvermijdelijk.

Op 9 juni 2010 waren er verkiezingen. Het nieuwe kabinet zou een belangrijke taak krijgen in het aanpakken van de gevolgen van de kredietcrisis. In de verkiezingsstrijd ging het vooral om de vraag waarop bezuinigd moest worden. Wouter Bos had als minister van Financiën veel geld gestopt in een aantal banken om te zorgen dat de economie niet helemaal in elkaar zou storten. Daardoor was het begrotingstekort wel enorm opgelopen. Dit gat moest nu gedicht worden.

Wouter Bos had voor de verkiezingen het lijsttrekkerschap overgedragen aan Job Cohen, voormalig burgemeester van Amsterdam. De verkiezingsstrijd was ontzettend spannend. Het ging vooral om de vraag of de VVD of de PvdA de grootste zou worden.

**De economie
kan wel
wat VVD
gebruiken**

Verkiezingen in 2010

De VVD won de strijd met één zetel verschil. Het CDA, dat weer onder leiding van Balkenende de verkiezingen in was gegaan, zou in ieder geval flink verliezen. Het CDA had last van de "Uruzgan-kwestie", maar er zou ook sprake zijn van "Balkenende-moeheid". Het politieke landschap was helemaal versnipperd geraakt. Het CDA had wel twintig zetels verloren, maar het was erg waarschijnlijk dat het CDA toch als middenpartij met 21 zetels gevraagd zou worden om een regering te vormen.

Marijnissen was sinds juni 2008 vanwege gezondheidsredenen geen fractievoorzitter meer van de SP. Dat werd Agnes Kant. Nadat de SP flink had verloren bij de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2010 stopte Kant als fractievoorzitter. Emile Roemer wist het verlies voor de SP bij de landelijke verkiezingen enigszins te beperken.

Geert Wilders wist met zijn PVV flinke winst te behalen: de PVV ging van 9 naar 24 zetels. Daarmee werd het ook een serieuze partij om mee te onderhandelen bij de kabinetsformatie. Veel partijen gaven aan niet met Wilders te willen samenwerken. Zijn standpunten zouden overeenkomen met die van Pim Fortuyn: kritisch ten opzichte van de islam. De kabinetsformatie verliep voor de PVV gunstig.

Op 14 oktober 2010 werd er na heel wat overleg en verdeeldheid bij het CDA over het wel of niet samenwerken met de PVV, toch besloten tot samenwerking. De PVV zou formeel geen deel uitmaken van het kabinet, maar kon invloed uitoefenen in de vorm van een [gedoogakkoord](#). Op de punten van het gedoogakkoord zouden de VVD en het CDA kunnen rekenen op steun van een Kamermeerderheid (31+21+24=76 Kamerleden). Vooral op de thema's veiligheid en immigratie is Wilders de issue-owner. Dat kun je ook zien aan zijn verkiezingsaffiche.

In het regeer- en gedoogakkoord is op deze onderwerpen te lezen dat Wilders mee heeft mogen praten. Verdonk (voormalig VVD-er) heeft dit jaar met haar partij Trots op Nederland wel meegedaan aan de verkiezingen, zie ook haar verkiezingsposter, maar ze wist geen zetel te bemachtigen. Jongeren hadden voor de

eerste keer een jongerenpartij, Lijst 17, met de 21-jarige Lot Feijen als lijsttrekker. Net als Verdonk wist Feijen onvoldoende stemmers naar de stembus te lokken.

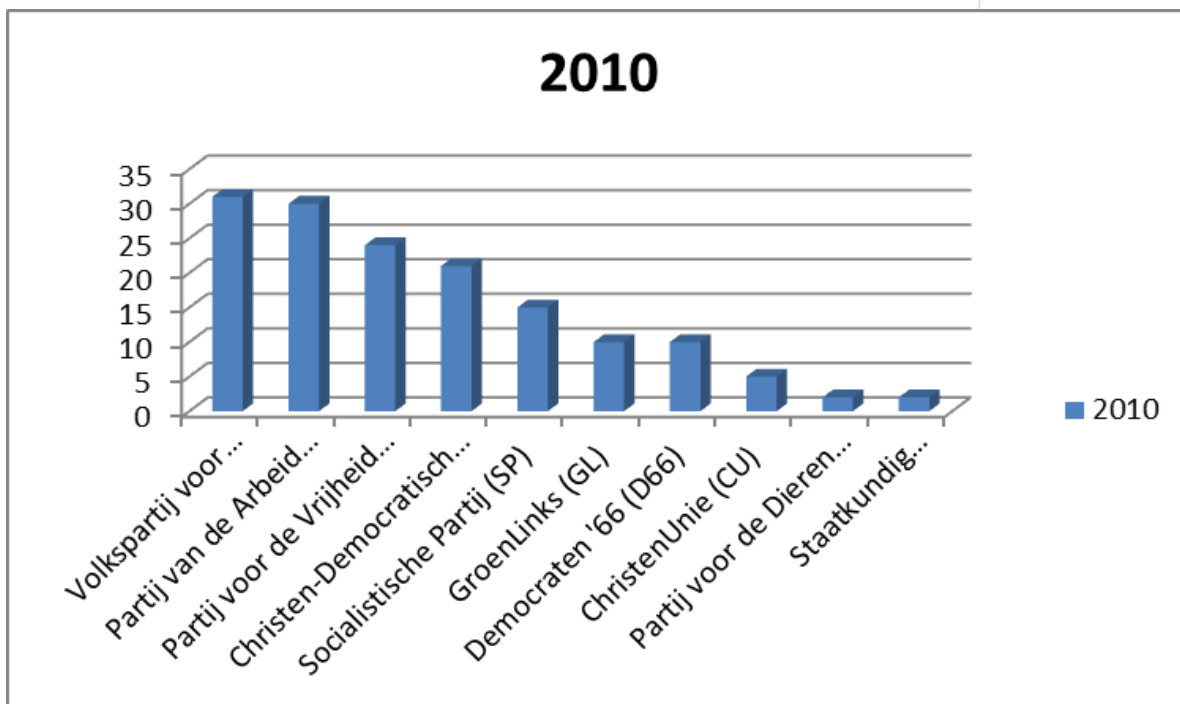

Femke Halsema van GroenLinks laat zien dat ze klaar is om deel te nemen aan een regeringscoalitie (zie affiche). Helaas mislukte haar voorkeurscoalitie Paars Plus: VVD, PvdA, D66, GroenLinks.

Wist je dat:

- ...Mark Rutte de eerste liberale (en vrijgezelle) minister-president is sinds 1914-1918?
- ...Lot Feijen te laat was met het aanvragen van de naam LEF voor haar jongerenpartij, waardoor haar partij de verkiezingen in moest onder de naam Lijst 17?

Dit leidde tot het kabinet Rutte (VVD, CDA, D66, totaal 54 zetels, met gedoogsteun PVV - 21 zetels).